

Whether grapevines or whether any tree - אחד גפנים ואחד כל אילן -

Overview

The משנה states that one must distance his tree four אמות from his friend's field, whether it is a grapevine or any other tree. The issue at hand is that since the משנה states 'ואחד כל אילן', why mention גפנים at all?

מתוך פירוש הקונטרס לעיל (דף יח, א)¹ משמע דנקט אחד גפנים משום דשייך בהו כלאים -
From the content of פרש"י previously, it seems that according to רש"י, the משנה mentions 'אחד גפנים', because the rules of כלאים apply to the גפנים. We can infer² this from פרש"י -

דהביא ראיה מכאן דכשיש גדר ליכא איסור כלאים וזה סומך לגדר מכאן וזה מכאן -
Since רש"י there brought proof from this (our) משנה, which states that when there is a wall separating between the vineyard and a grain field, there is no prohibition of כלאים, and this one may come up close to the wall on this side, and the other one can come up close to the wall from the other side.

תוספות disagrees:

ואין נראה דשדה חבירו דקתני הכא על כרחך לאו בשל זרעים איירי³ -
However, it does not appear to be correct, for when the משנה here taught, 'his friend's field', perforce it was not discussing a seeded field (which grows grain, etc.) -
דהא מוקמינן בגמרא⁴ דמתניתין אילנות לאילנות וגפנים לגפנים -

For established in the גמרא that our משנה, which requires distancing four אמות from the neighbor's field, is (only) discussing distancing trees from trees and grapevines from grapevines -

אבל אילנות לגפנים בעי טפי משום ציפרי⁵ ומהאי טעמא⁶ גפנים לזרעים בעי טפי⁷ -

¹ See there ד"ה גדר, where he writes (regarding if there is a wall in between). שאין מזיקו עוד לעבודת הכרם זה סומך. אילנות לגדר מכאן וזה סומך אילנות לגדר מכאן ואי נמי אחד מהן שדה לבן אין כאן כלאים כדאמר בעירובין (דף יא.) אם גפנים מכאן מותר לזרוע כאן.

² ואי (does not state clearly that the reason for mentioning גפנים is on account of כלאים; however from his words (ואי (נמי אחד מהן שדה לבן אין כאן כלאים וכו') we can infer that רש"י meant to say that the case of בינתיים explains why he mentions גפנים since the גדר prevents the איסור כלאים (as well; not only the issue of נזקין).

³ The prohibition of כלאים with גפנים is (only) with grain, but not with other trees.

⁴ Later on this עמוד.

⁵ The birds sat on the trees and descended on the vineyard and damaged it.

⁶ This is the תוספות conclusion (not in the גמרא), that the birds will settle on the גפנים and damage the זרעים. See 'Thinking it over'.

⁷ It is evident according to תוספות that שדה חבירו cannot be discussing a שדה זרעים, since that requires distancing more than ד' אמות. Since the משנה is not discussing זרעים של שדה there is no כלאים.

However, trees from גפנים require greater distancing than ד' אמות because of the birds, and for the same reason גפנים from זרעים also require greater distancing –

גפנים וכל אילן mentions משנה why the תוספות offers his explanation

אלא דנראה דנקט אחד גפנים ואחד כל אילן -

Rather it appears to תוספות that the reason the משנה mentions כל אחד גפנים ואחד is in order (and not merely אילן alone), is in order

דלא תיסוק אדעתין למימר דשיעור ד' אמות דמתניתין דוקא בגפנים -

That we should not mistakenly assume (if the משנה would only state אילן) that the amount of ד"א distancing in our משנה is only regarding גפנים (but not other trees); the reason we might mistakenly assume this is -

שמצינו בהם שיעור זה במקום אחר⁸ לענין כלאים:

Since we find this amount (of ד"א) by גפנים elsewhere regarding כלאים. Therefore, the משנה needed to say אילן כל אחד גפנים ואחד that this שיעור applies to all trees.

Summary

The משנה mentions גפנים, according to רש"י, to teach us that if there is a גדר there is no איסור כלאים. According to תוספות it needed to mention גפנים and אילן, so we should not mistakenly assume that distancing ד"א applies only to גפן.

Thinking it over

However, אילן are large trees so it is understood that the birds nestle there and go below to damage the vineyard. However, גפנים are low trees, and birds normally do not nestle there,¹⁰ why do we require greater distancing.¹¹

⁸ See footnote # 2. (TIE footnote # 2). We might therefore assume that since the משנה here mentions ד"א, so even though it states אילן, we still might have thought that it means only גפנים. Therefore, the משנה was explicit.

⁹ See footnote # 6.

¹⁰ If the birds nestle on the גפנים, why the need for greater distancing from גפנים, since the birds nestle on the גפנים without the אילנות?!

¹¹ See נחלת משה.